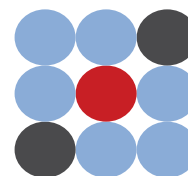

“De waarde van handlingsgericht arrangeren is dat je het samen doet!”

Handelingsgericht arrangeren: waarom moeten we dat willen? “De waarde ervan is dat IB’er, leerkracht en ouders samen met een trajectbegeleider van het SWV (AB-er of schoolpsycholoog/orthopedagoog) de situatie analyseren en bespreken wat ze willen bereiken. Dan komt de vraag: Wat heeft deze leerling daarvoor nodig? En: Wat hebben wij als school nodig om deze leerling passend onderwijs te bieden en wat hebben ouders nodig om ons onderwijs te ondersteunen? Je zoekt gezamenlijk naar mogelijkheden en perspectief, je kijkt vooruit in het belang van het kind”, stelt expert Noëlle Pameijer. *Walter van de Calseyde*

School-, GZ- en kinderpsycholoog Noëlle Pameijer is expert in handelingsgericht arrangeren en ouderbetrokkenheid. Bekende boeken van haar zijn: ‘Handelingsgericht werken’, ‘Handelingsgerichte diagnostiek’ en ‘Samen Sterk: Ouders & School!’. Voor meer informatie over de pilot HGA en evaluaties daarvan: www.swvunita.nl

“Bij handelingsgericht arrangeren (HGA) koppel je onderwijsbehoefte altijd aan een doel. Welke ondersteuning heeft dit kind nodig om dat doel te halen, op school en thuis? Anders is er de valkuil dat je onbeperkt van alles en nog wat aan extra's gaat bedenken. Kies daarom eerst een ambitieus maar realistisch doel dat je allemaal ziet zitten en bespreek dan - vanuit een ieders deskundigheid - wat daarvoor nodig is. Denk met elkaar mee, maar ga niet op elkaars stoel zitten: de IB'er beslist over het onderwijs en ouders over de opvoeding. Respecteer elkaars keuzes.

Dan gaat iedereen aan de slag en monitor je de vooruitgang.

Wij merken trouwens dat ook de inbreng van de leerling waardevol is. We betrekken die nu ook bij het formuleren van doelen.

En vragen het kind mee te denken: Welke tips heb je voor je leerkracht en ouders zodat jij weer plezier in school hebt? Hoe moet de leerkracht jou die rekensommen uitleggen zodat jij ze begrijpt? Want van leerlingen valt veel te leren!”

Wat betekent HGA voor het werk van de IB'er? Verandert er iets voor haar en zo ja, hoe kan zij hierop anticiperen?

“HGA richt zich vooral op de wisselwerking en relatie leerkracht - leerling. Die is namelijk te verbeteren! De IB'er ondersteunt de leerkracht bij het zoeken naar oplossingen: wat kan zij anders doen, zodat het de leerling wél lukt om ... Dat uitzoeken doet de leerkracht zelf en de IB'er coacht met prikkelende vragen en observaties van de afstemming in de klas. Een doel van HGA is dat de expertise van de IB'er en leerkracht toeneemt; dat ze de kennis die via de

trajectbegeleider de school in komt, ook toepassen bij andere leerlingen. Want dat wat goed is voor die leerling met dyslexie/dyscalculie, is ook goed voor leerlingen met lees/rekenproblemen. En meer leerlingen hebben baat bij de aanpak voor die drukke opstandige leerling. Als een schoolteam van en met elkaar leert, dan verspreidt deze kennis zich en zijn er steeds meer 'experts' in je team. Dat is een enorme winst voor de basisondersteuning. Bij HGA geldt 'afpraak is afspraak' voor ouders, maar ook voor school. Schat je in dat die afspraak

niet haalbaar is, dan kun je dat beter bespreken. Liever een haalbaar arrangement dat lukt dan een te hoog gegrepen arrangement dat mislukt. Als IB'er geef je dus duidelijk aan wat school wél kan bieden en wat niet. Van

de leerkracht verwacht je dat zij aangeeft wat voor haar haalbaar is in deze groep en wat zij nodig heeft van het SWV, de trajectbegeleider, IB'er of ouders. Een arrangement kan voor de ene leerkracht 'een makkie' zijn en voor de andere een behoorlijke uitdaging. Daar ga je als IB'er verstandig mee om. HGA investeert dus niet alleen in de leerling, maar ook in leerkrachtcompetenties die nodig zijn voor passend onderwijs. Richting ouders komt het voor de IB'er vooral aan op transparant en constructief communiceren. Mijn ervaring is dat de IB'er bij uitstek degene is die zo'n doelgericht traject kan managen.”

Wordt de taak van IB'ers boeiender of zwaarder?

“Uit zo'n 350 onderzochte casussen blijkt dat IB'ers het een stuk boeiender én zinvoller vinden om het over doelen en gewenste aanpakken te

“Mijn ervaring is dat de IB'er bij uitstek degene is die zo'n doelgericht traject kan managen.”

hebben dan over problemen en stoornissen. Ruim 90 % van de IB'ers ervaart dat hun expertise benut wordt in HGA. Dat vinden overigens ook leerkrachten en ouders. IB'ers geven ook massaal aan dat de doelen die voor hen belangrijk zijn, worden bereikt: in 85 % van de casussen hebben ze meer inzicht in de situatie en in zo'n 70 % kunnen ze met het arrangement aan de slag.

Van de leerkrachten vindt de helft het moeilijk de gewenste aanpak daadwerkelijk te realiseren in hun dagelijkse werk. Daar ligt dus een aandachtspunt voor de IB'er: Hoe stemmen we zodanig af op de ondersteuningsbehoeften van leerkrachten dat het ze lukt? Of HGA hun werk ook zwaarder maakt? Ik denk aanvankelijk wel, want alles wat nieuw is, is zwaarder omdat je niet op je routines kunt varen."

Wat moet er allemaal binnen de school gebeuren voor HGA?

"Bespreek het allereerst kritisch/constructief met je schoolleider en team: hoe kan HGA ons ondersteunen met passend onderwijs? Bedenk waar de winst ligt en welke beren er op de weg zijn. Zet je team aan het werk: wat gaan wij doen om die beren te voorkomen? Niet bang zijn voor weerstand, die is meestal terecht en waardevol; 'zonder wrijving geen glans'. Begin gewoon, ga aan de slag, probeer het bij enkele leerlingen uit: wat bevalt en wat niet? Kortom, experimenteren, evalueren en leren van de mislukkingen en van de successen."

Wat is de rol van de intern begeleider als grenzen in zicht komen?

"De IB'er vervult een regierol. Ze brengt de verschillende belangen samen, maar bewaakt met de schoolleider de grenzen. Soms verwachten ouders te veel. Dat belemmert de leerkracht en is dus ook niet in

het belang van de leerling. Soms is het onmogelijk alles te bieden wat nodig is. Soms confronterend, maar de IB'er stelt zich professioneel op en ondersteunt ouders: laten we eens bekijken wat de mogelijkheden zijn, in het belang van jullie kind, onze leerling. Je bent samen verantwoordelijk bij het zoeken naar het beste en haalbare (en betaalbare) arrangement, daar gaat het om bij HGA."

